

**Prologus nouarū cōsti-
tucionū seu diffiniacionū
gūalis capli ordīs sē crū-
nis a tpe refor:ōis ei dē or-
dis q̄ facta fuit. Anno dñi m.
ccc. x. usq; ad añū plen-
tē saluet. m. ccc. lxxij.
et duos āuos sequētes.**

Quonia patres et
iustitiores nre re-
ligiois in cōstitu-
cionib; nris caplo genera-
li tradiderūt auctoritatē
interpretādi. statuēdi. im-
tandi. et diffiniendi circa
statū et statuta ordinis p-
tria capla imēdiante sibi in-
uicē succedēcia. hinc a tē-
pore reformacois nri ordi-
nis usq; nūc pro stabili-
tate eiusdē reformacois.
p capla gūalia iterum ce-
lebrata aliq̄ sūt diffinita
et ordinata: atq; per tria
capla approbata. Que hic
in vnū secūdu tytulōs ca-
ploz i cōstitucōib; ātiquis
positos collegimus. q̄tū
eiusmodi diffiniaciones ā-
tiquis cōstitucionib; ordi-
nate assignabatur. et post

illas in caplis cotidianis
legatur. vniq; habeant
cōstitucōis: et obseruetur
prout alie ordīs cōstitu-
ciones seruari mādant.
Omēs igit diffinições
ante predictū tēpus re-
formacois cōpositas et or-
dinatas: reuocam⁹ cal-
sam⁹ et ānuhilamus.

De officio nouoz festoz.

Officium nouoz festoz
in missis et horis
nocturnis pariter et di-
urnis volum⁹ uniformi-
ter iuxta formā istar or-
dinarij tradita: ab oīb;
obseruari. Insup q̄a festoz
maior a prima or-
dinarij i cōstituaone iace-
uit multitudo: idcirco
deiceps priores cōuentū
facient officium in oīb;
horis. et sūmā missā i
sigulis totiduplicib;.
Supiores aut in dupli-
cib; celebrab;: et ebdomē-
dary i festis duplicibus
nō celebrab;. *In reliquis
diebus quando prior ad of-
ficiū in ordinarij est notat⁹*

officiū faciat: vel superior
pro eo si ipse absens fuerit.
In totis duplicibus etiam et
quando prior facit officium: se-
niores Fratres lectiones in ma-
gubinis dicant. Vt Fratribus nris
defunctis quatuordecim subueniat
aur: idcirco permittimus ipsis per
quodcumq; missae satisfieri.

CItem infra octauas et alijs
diebus quando priori visum
fuerit, fiat post primam solem-
nis missa de requiem etiam pro
fratribus defunctis: non obstan-
te ordinatione patrum de tem-
poribus, quando duae missae fue-
rint cantanda: et praedictam mis-
sam cantabit successor hebdo-
madarij. Quod si ambe duae missae
sunt pro defunctis: An vna ser-
uentur collecta eodem ordinariū,
in alia vero eadem collecta sit de
qui nos patrem &c Beata vero erit
fidelium &c Item in primis mis-
sis nouorum sacerdotum ante ex-
ordium missae deuote inuocah gra-
tia Spiritus sancti per anapho-
nam veni S Spiritus cum versicu-
lo et collecta Deus qui corda &c

De officio ecclesie.

Fratrib; nris districte
phibemus ne extra
conuentū alicui ecclesie, ca-
pelle vel altari deseruiat:
aliquā residentiam in eisdē,
vel pro eisdē faciēdo, nisi
fuerit nob' incorporata. Pa-
pinus itup oib; pōribus
sub pena priuacionis suoz
officioꝝ ipso facto ne de ce-
tero aliquo modo conuentus
suos obligare seu aggra-
uare psumat aliquibus
ppetuis nullis: seu alijs
quibuscuq; seruicijs seu
obligacionib; itus siue ex
conuetus siue speciali lice-
tia gñalis capli.

De iduacionibus.

Declarauit illud quod dicitur
 de prostratione, videlicet
 prosternant se. et postea. iaceant
 prosternati. id est flexis
 genibus super pavementum:
 brachys vero formis vel
 sedibus suppositis. **I**ndia
 cio quoque vel prostratio
 pro tempore ad collam fiat usque
 ad dicitur. **E**t tecum vi. et regnat:
 quod cum dicitur in prima colla et ul
 tima post conuersionem. et quicunque
 choros vacat stent fratres
 veris vultibus ad summum
 altare. **A**d nomen etiam
 Ihesu iduinent fratres: sicut ad
 nomen virginis marie. **l. i. o.**
In quadragesima quoque a
 sabbato prime diuice in pro
 festis festorum simplicium et simplicium:
 fiant prostrationes ad nonam
 usque ad festum pasche. **S**imiliter
 tempore paschali. diebus fe
 rialibus a sanctis usque ad Ag
 nus dei iaceant fratres prosternati:
 nisi nulla de sancto vel de sanctis
 fuerit. **A**d antiphonam vero
Veni sancte spiritus. usque ad reple
tuorum: atque ad ymnus. Veni
creator spiritus. usque ad metes

tuorum. flectat chor⁹ genua.
Cū enā in Credo cāntatur. Et
hō fcs est: tracti⁹ et deuoti⁹
ceteris cāntetur. In incepa-
ne q̄ athlōnarū de laude
bte v̄gīs p⁹ pletoriū stēt
fcs flexis genibz vsqz sal-
ue regina misēdie: vel a-
ue regina celoz.

postea sta-
bunt erecti ante stallos suos
Item dum cantatur in gloria
in excelsis Adoramus te: incli-
nant omnes quemadmodum ad
suscepe deprecationem nostram.
et ad Deum homo factus est in
Antiphona de annunciatione
et ad quos p̄tisse sanguine re-
demisti in te Deum et ad quos
sanguine mercatus est in
Christe qui tuos fratres deo
te inclinabunt. similiter in
p̄nualis missis sacerdos flectit
genua ad et homo factus est
in credo: etiam ad gloria tibi
domine a n̄re euangelistis. choro
cum sacerdote et ministris
versus summam altaris reue-
renter inclinabunt.

iuuio et ab
res nri iuu
teiceps in vi
sicut lacrima
ignas sedis ap
ans. In die sco
tius terra i q
mibz carubz
non obstate q
i iuxta habea
ait septuagē
i metat. Na
scribi: in toto
m carues nō
mā un dicit
p̄as ad mēla
ludo exceptu
languitas p̄fo
aliter exagat
p̄oz. scie
p̄oz for
ordue
uel custos
lōna p̄ous
ad mēla
lignū i
oibz ho
facere
et nō chdo
mēla q̄ p̄ la
qu i p̄his le

De ieiunio et cibo et rasura.

Frères nri ieiunabunt
 venerabil' sacmēti: ppter in-
 dulgēnas sedis aplice desu-
 p' datas. In die scō pasche.
 et ferijs tercia et quīta se-
 quentibz carnibz vesci pos-
 sūt: non obstāte qđ qđam
 lib' icorrecti habeat. In to-
 ta aut septuagesimā carnes
 nō comedāt. Nā hoc sic de-
 bet scribi: in toto aut ad-
 uentu carnes nō comedāt.
 Frēs etiā nri dicāt bñdica-
 te et grās ad mēsa in cōuē-
 tu stando exceptis infirmis.
 nisi dignitas plonaz hos-
 pitū aliter exigat facien-
 dū: qđ pōz sciētijs imit-
Sup' p'ofor (tim' lāo.
 mutate i ordine seruāda
 sup'por uel custos uentis
 in absētia pōris nolā re-
 fectorij ad mēsa pulset.
 et sepep signū i refectorio
 et choro i oibz hōis ubi
 cūqz pōr facere s'ueuit
 faciat: et nō ebdomedari.
 In mēsa qz p' lāonē refec-
 torij qū i pph'is legit non

dicet i t'minacōe lāonis

Hec dicit dñs: s; tu at d'

Porro circa rasurā frat'z

ueniēs iudicam' ut ra-

sura capitū fiat sigulis

quidenis: rasura barba

sigulis septimanis ob re-

uerenciā sacramēti. **C**volu-

mus insuper quod a festo Ex-

altationis sancte crucis usqz

ad festum pasche ieiunium

fratres nostri secundum An-

tata teneant, sed si prioribus

visum fuerit expedire: poterunt

oīa duntaxat vice in herba

mada cum fratribus suis dispen-

sare in communi refectorio et

oīa melius absqz causa legitima.

f. ampliori

indiguerit

Super quo p' meliorum

et fratrum consentias onera-

mus. Item declaramus quod

dies natalis domini oīa consea-

tur dies ieiunij neqz abstineant

ab esu carnum nisi in sexta

feria. Item causa bonorum mo-

rum aliorum religiosorum hor-

tamur quod senior in mensa ex-

tra refectorium tempore pulsus

ad indulgentias uicō pater

nosber et Ave Maria concludat
per fidelium adiungendo benedictio

A Nam quod minuti nostri extra
refectorium comedant absq; gravi
disciplina detrimento commode
servari non poterit quod tamen
statuta nostra hoc in loco nobis
attendendum hortantur. **Q**uam
diffinitionem generalium capitulorum
nostrorum, minuti 3bus pri
mis diebus utantur gratia infir
morum de silentio cassamus
revocamus et annullamus cum
in nostris statutis a sede Apo
stolica confirmatis de hoc nulla
fiat mentio: et intolerabilis
dissolutio esse huiusmodi gratie
abusu oriat. Quod autem fratres
hospites seu alij quandoq; de li
centia superioris in domo hospi
tium comedere licentiati in men
sa de licentia maioris in ter
eos sub poena 7 psalmodum lo
quantur prout hactenus consueverat
toleramus.

De silentio.

Quonia silentium in
constitucionibus a pa
trib; nris stricte seruandū
iungitur: idcirco volumus
et exhortamur: q̄tin' scdm
statuta diligēter obser
uetur. **F**ratres nri dū de
licentia por aut seior
petita et obtenta loqui
p̄mittūt in mensa ius
et extra: legat pro huius
mōi silentio semel septē
psalmos pēitenciales.
Siliter pores sil' comedē
tes de licentia seioris poris
inter eos faciāt. **C**ōuersi
cā sic se habeāt dicēdo
loco septē psalmodum quin
decim p̄ nri. **S**i aut abloz li
centia p̄dicta frēs i mensa lo
cū fuerit, agāt pēitencia
i constitucionibus descriptā. **M**inu
ti vero tribus primis diebus
utant gratia infirmorum
de silentio: **E**t extra hos
pites diebus minutionū et
quando fratres habent grati
am in mensa d' admittantur
nisi aliquibus specialibus
mōis conuentuum gratia con

concessa
generali v
propis ord
procurator
que
viant. et
se discipulo
libus crin
de silentio
in capitul
collatis de
abz inter
vato omni
reberoy la
concedus in
in minution
De reapi
one noui
Sicut
ma
quis recip
na pous
volum' ad
frib; stud
sic qd nul
apat' ab
na pous
obteta. **E**
fuerit: ad
admittat
na. **S**i do

concessa fuerit a patre nro generali vel visitatoribus. Quia super ordinaciones in capitulis generalibus de silentio facte sunt que inter se quandoq; dissonant, et quibus rigor monastice discipline laeatur idcirco omnibus ordinacionibus preteritis de silentio huiusmodi generalium capitulorum cassatis et annullatis diffinimus et statuimus atq; interpretando declaramus quod omni tempore disciplinam rectorij in legendo et silendo conventus in mensa teneant etiam in reuocacionibus temporibus vetera reuocant in

De recipiendis et illuccionibus et de p[ro]fessione

Sicut in constitucionibus mandatum est ne aliquis recipiat nisi de licentia p[ro]p[ri]i h[uius]m[od]i: ita hoc volumus ab omnibus p[ro]p[ri]is et fratribus studiose obseruari: sic quod nullus ad ordinem recipiat absque speciali licentia p[ro]p[ri]i h[uius]m[od]i petita et obtenta. Et si quis receptus fuerit: ad p[ro]fessionem non admittat. sine eadem licentia. Si uero secus fecerit quod

absque fecerit. si p[ro]p[ri]us est. p[ro]uincione sui officij: si alius a missionem sue uocis se non uerit ipso facto incurralle. Nullus etiam deinceps recipiatur in fratre clericali. nisi de legitimo thoro p[ro]creatus: absque dispensacione et licentia capli generalis. **lectio.** Declaramus insuper quod uenia. est ge[n]t[il]ian[um] sup[er] terram faciendo crucem cum manu super terram: et eandem osculando. Si etiam aliquis frater alicuius domus ordinis n[ost]ri in qua uis uita in abdicacione et ministracione rerum et necessariorum t[em]p[or]aliu[m] non seruatur: uoluerit emendare uita[m] suam. potest talis libere transire in aliam domum ubi co[n]t[ra] uerit uiuit: petita licentia a suo p[ro]p[ri]o locali. licet non obtenta. Et possunt p[ro]p[ri]i et frates ad quos sic declinauerit eum recipere: si eis facultas superpetit. prohibemus districte ne aliquis clericus inuestiatur: nisi prius p[ro]p[ri]o generali vel visitatoribus fuerit presentatus. similiter nullus

prebendarius pretio vel precie accep-
tor, nisi habita licentia capituli
generalis: vel nisi sub forma pro-
bationis

DE GRAVIORI CVL

Quicumq; Fratrum nostrorum con-
tra voluntatem suorum superiorum
septa conventuum suorum exierit,
etiamsi ad patrem nostrum generale
aut ad capitulum generale absq; le-
gitima causa pergere voluerit:
penam gravioris culpe aut etiam car-
ceris ipsis debitam sustinebunt.

Quicumq; convictus vel repressus
fuerit in publica incontinentia ad 6
septimanas incarcerationi in pane et
aqua nisi per misericordiam ei
aliquid impendat, quibus evolutis:
penitentia secundum statuta subija-
retur. Si qui fratres per capitulum
generale aut per reverendum patrem
nostrum generale ad aliquem conven-
tum pro reformatione creatione vel qua-
vis ali causa missi ordinati aut con-
stituti sine licentia Rdi patris nostri
generalis aut patrum visitationum
regressi fuerint ad proprium conven-
tum, voce ipso facto sint privati:
ne promoveantur ad aliquod officium
donec et quousq; per capitulum gene-
rale rehabilitentur et restituantur.

De graviori culpa.

Sub pena gravioris
culpe prohibem⁹ dis-
trictè mandantes ne quis
qm̄ fr̄m de cetero aliqua
debita faciat: uel pro ali-
quo vel aliquib; fideiubeat
sine licentia petita et obtē-
ta sui prioris. Et si qd̄
absit contrariū attemptatū
fuerit: volum⁹ ne dom⁹
eor⁹ ad hui⁹ modi debita sol-
ueda sint obligate. Ord⁹
singuli fr̄es hui⁹ modi obliga-
tione iā astricti itra mē-
sem post diuisionem
p̄ncipū de ea se expediant:
uel causā rationabilem
corā suis p̄orib; q̄re id iu-
uime adimplere valeant
exponat. Et ad eorūdem
prior⁹ suor⁹ et fratru⁹ decre-
tū sub pena p̄dicta cuius
expedire se nō tardet. **1°.**
Si aliqui convicti fuerint
non seruare tria essecia
lia ord⁹ seu alterū eor⁹
videlicet paupertatē, castita-
tē, et obedientiā de facto
sūt voce privati. ad eandē
nō restituendi nisi p̄ se

sū gūalis capli. Insuper
 ad obviandū quorūdam
 improbitati frū. qui iuere
 cūde r iportune istant. ut
 a suis domibz ad alias do
 mus ordīs trāferantur?
 alias ordinē minātes ex
 ire. Volum⁹ qd̄ tales teme
 rarij r p̄sumptuosi iplo
 scō sint vocabz p̄uati in
 caplo. donec p̄ gūale ca
 plm restituantur. Volu⁹
 etiā ut q̄libz uent⁹ heat
 cartere firmū r satis mu
 nitū pro criminosis frābz
 arcēdis r icludendis: sub
 pena viginti florēoz reue
 sū. pro h̄mōi d̄teptu ad
 gūalē vsum ordīs applicā
 doz. **Itē.** Quicūqz prior ul'
 cōuentus sciuerit aliquem
 profugū uel apostatā clerici
 cōuertiū uel donatū infra t̄
 minos sue correctionis vagā
 tes colāte capiat. et ad p̄pos
 cōuentus transmittat aut
 eis significet ut eos reducat
 Districte prohibemus in virtute
 scēte obedientie vniuersis subiec
 tis nostris ^{regi} sinistre interpretantes
 regulam et statuta conante distine
 tionem facere inter chartam
 et litteram, quasi liceat impu
 ne chartam d̄ clausam emittē
 re p̄ter voluntatem priorū
 suorum: volumus ne tales emit
 tant aut chartas recipiant

nisi de voluntate priorum su
 orum. Nec quicquam ex nostris sub
 iectis recipiet iocalia frūbz vel amicis
 dania ex denarijs quolibet modis: ob
 nisi de priorum suorum voluntate. Con
 trarium facientes. iusti iudicio con
 dementur. Item q̄libz frū qd̄ senel
 dixerint aut deposuerint de priore aut
 fratribz suis qd̄ uerū fuerit coram
 visitatoribus in seq̄ti visitatione reuoca
 uerint corā eisdem uel alijs visitatoribz
 sint voce p̄uati et inferiorē locū in suo
 gūdu teneant vsqz ad reuocationē suū
 visitatorū. Item q̄ recipiant p̄fugū ali
 cuius conuentus vniuers non in alio con
 uenti sine specialī licentia R. P. N. gene.

De generali cedente.

Si stigit p̄ore gūalē
 officio suo cedere. aut alia
 supponi: debz i loco sp̄ea
 li quē elegit ad istar plan
 hū: r reuereri. Et statū p̄
 p̄ore localē etiā s̄r alios
 p̄ores aduētātes. n̄ illo tpe
 diffitores aut visitatores
 foret. in choro. i refectorio.
 r alyis locis locū h̄re. Nec
 coget ad seruādū ordinē
 ut alyi i legēdo r seruēdo ad
 mēsa. i cātando. seu dicēdo
 missas. r alia seruicia r one
 ra chori r cūct⁹ r capli por
 tādō. In ill' vō q̄ cūct⁹ disa
 plinā regulare debz se h̄re ad
 determinat⁹ p̄ous local' iux
 capli d̄cāmen. r sue valūdi
 nis disposicionem. Ipso vōro
 per mortem decedente fiant
 pro eo suffragia defunctorum
 ac si in officio discessisset

De electōe prior & Suppor.

Herēs nulli uel diffini-
ti ad aliquā domū
ordis. pro reformatione
ipī domū plenariā tpe
debet vocē i oibz sic frēs
aly uētuales eiusdem
domū: etiā i illi domū po-
ris elatione. Quibz prior
i guali capto & in visita-
tione sue domū sp petat
misericordiā & absolucionē ab
officio suo & onere ipoli-
to. Priores etiā singulis a-
nis ad min⁹ semel & puta-
cionē faciāt. de receptis &
expositis p eorū corā sui
uētibz. Suppor qz & pau-
rator pro tpe domū hupen.
pro honore ipī domū ma-
iorū & aliarū domū ordis
nū priores nō eligātur. **l. 10.**
In absētia qz prioris localis.
Suppor eultē domū supple-
bit uices sui prioris i diui-
nis officijs: dūtaxat i fel-
tis totiduplicibz. Suppor
etiā & aly frēs deputati ad
audiendū frēm & confessiones:
remittāt eos ad priorē in
criminalibz. hoc est i ca-

libz maioribz epī auctori-
tati reseruatis: etiā si secre-
ta pōra fuerint. Insuper
ubi copia frīm in aliqua
domo fuerit: & stituat por
procuratorē modo quo sup-
prior & stituit. cū & silio
videlicz senior. Qui pau-
rator quociēscūqz priorū
et frībz placuerit & putaco-
nē de receptis. leuatis et
alys corā priorē. Suppor. &
alys quatuor senioribus.

*Pro priores et coelectores fratres
nostros confessores ad monachos ubi ab-
soluant neq. dispensent super ut regu-
laritatibz: cum adhuc absolutio solo
priori generali a sede Apostolica
reseruata sit. locus insuper prioris
in choro et refectorio per nullum
occupetur: nisi prelati fuerit. pro-
hibemz omnibz et singulis priorū
bz et conuentuum custodibus: ne
mulieres contra omnium bonorum
religiosorum bonos mores in con-
uentum intrare permittant.*

*Item quia nonnulli fratrum nes-
citum acquisierunt sibi confessi-
onalia Apostolica in quibz causz
quod habentes ea possunt eligere
confessorem idoneum; statuimus or-
dinamus edū iuris peritos qui
fuerit per prelatum ad confes-
sionum audientiam admissus
& ordinatus: quod solus ille an-
teq. idoneus confessor et uolūqz
quod tali confessioni et & abten-*

ordinis exigente desuper per ipsos
providendi conventui vel conventibus
possit.

168

Virgube confessionaliū habentes
confessionalia confiteantur sub poena p
rationis beneficiorum ordinis in vita
pariter et in morte. **¶** Et condemna
te quotidiana absolutionis sacramen
talis ordinamus quod premissis mi
serentur. Sub ista scilicet absolutio
Dns n'r ihesus chrs per suam pybi
litatem nram te absoluat? et ego
auctoritate ipsius qua fungor licet
indignus absoluo te a scilicet excom
municationis mōris si ligaris et
eodem auctoritate ego te absoluo
ab omnibz peccatis tuis in nōre pa
tris et filij et et spūs sc̄i. Amen.
plēnitū passionis &c. **¶** Distincte
p'rogandi mandamus cunctis priori
bus in obedientia virtute et cunctis
statutis sub privatione vocis ipso
facto: ne quavis occasione sollicitent
apud dñs et fundatores conventuum
nostrorum cuicunqz dignitatis aut
status aut preeminētia fuerint
transmitti et reudari aliquem frēm
ordinis proprii vel alterius conventus
ad conventum eorum, aut ad quem
cuicunqz alium locum impetravit sibi
licentia recommendationis ad R. P. N. G.
nerale sed volumus quatenus pri
mitus desuper accessum et consiliū
simul et colloquium cū R. P. Gene: ha
beant antequā aliquem fundatorū aut
dñū accedant. **¶** Item cum solum
statuta nra superior et procurator
sint de consilio licet o de consen
su seniorum instituendi, declara
mus qd per hoc o excludit aucto
ritas R. P. Gene: aut capli gnalis
aut visitatorū qm evidente verbi

De caplo generali.

Caplin generale ob
maiorē conveniēciā
trāstredū durim? et trāst
ferim? i dñicā q̄tā p' pas
cha. videlicet Cātate: Volē
tes ut de celo i dicta dñica
et duobz diebz imediate
sequētibz sigulis ānis ce
lebrēt. In qua dñica un
quisqz cōvent? celebrare
tenebitur. unā nullā de
scō spū imediate post pri
mā. cū collāis. **¶** Stende dñe
fāulus tuus. **¶** Cōcede qūs
ops dñs. ut itressio. **¶** Et dñs
oēs ad illud vēire debētes:
sabbō aū p'dicām dñicā
vēire debeāt et teneātur.
In quo quidē caplo diffi
cultiores eiusdē gnalis ca
pli. culpas suas dicē debe
būt: sicut et alij p'ores. **¶** Rec
tores qz domoz nraz no
uar vel atiqz ad gnale
caplin sicut p'ores vēire
sunt astricti tēpestive: cul
pasqz suas dicāt quēad
modū priores. **¶** Lectio.
¶ Porro ad cōm utilitatē
et necessitatē ordīs siguli

duo uentus p vniuersū or
dinē sigul' caplis gualibz
distribuāt. 7 mittat vnā co
ronā aureā regis frācie ad
locū certū 7 securū ibidē de
ponēdā. Ad custodiā autē
hui' pecūie fieri 7 seruari
debz cista bene serata 7 firmata
in domo hui' cū tribz distinctis
seris 7 clauibz collocanda.
**Cui' clauēs p dōe pōu gūa
li. 7 duobz ciuilibz āni
diffinitoribz. uel alijs ad
disposicionē gūalis capli
dabūt sigulis ānis tenēte
et conseruande. Lectio.**
**Quilibz etiā pōr hūis secu
q̄ tuor frēs 7 morātes sp̄ du
cat secu scdm statuta ad
caplīm gūale locū pcura
torē: et nō faciēs. ea vice
carebit voce ī elacione dif
finitorū. Quē locū seu p
curatorē pdoneū 7 discre
tū. pōr secu assumē pōit
cui uēt' q̄ habz agēda cō
mittat: utputa debita. 7
causas debitorū 7 hūmōi.
**Ipe vō fr̄ seu procurator
ad caplīm gūale itur' pōr
tabit secu ltrām testionia****

le: sigillo sui uentus sigul
lata. in qua dūnebitur
auctas p uentū sibi data
cōsenciendi seu dcludendi
ī causis 7 casibz ordinē cō
cernētibz. In qua etiā scri
batur debita 7 cause debi
torū. Alioquū dtracū faci
entes. ea vice vocē ī caplo
gūali non habebunt.

*Quicumq; priorum aut rectorum con
uentuum nostrorum non uenerit ad caplīm
generale equa bene absentes tanquā
presentes expensas et contributiones pro
tempore consuetas exoluant, aucto qd
pro absentibus aut pauciores expensae
fiant et idcirco presentes magis grauent
Item qndo festum inuentionis sbe crui
cis uenit sabbatho ante dñicam canta
te: tunc priores erunt astricti cum suis
procuratoribus feria bta precedente cō
parere et sabbathū uidelicet sbe cruis
prima dies erit capituli. Et hoc de in
ceps sic seruet qndo sic euenerit et in
die sabbate cruis prima missa capto
post primam sollemniter de spū scō
¶ Volamus insuper quod obento con
sensu R. B. N. generalis et alio nō capli
conuentus de quacūq; re faciēda
impignōranda uel alienanda quicūq;
palam reclamauerit et pertinaciter*

De visitatoribus.

In singulis visitacionibus domorum ordinis nostri fiat computacio coram visitatoribus si ipsis visum fuerit expedire ad finem ut sciant statum conventuum tam in spiritualibus quam in temporalibus. Pro viatico quod visitator dabitur singulis conventus visitatoribus per generale capitulum sibi deputatis cum ad eos venerint visitandos iuxta infra scripta: salus nichilominus sumptibus in eisdem domibus sibi ministrandis. Domus videlicet namurcensis. Leodiensis. Aquensis. Rigrepaludis. Furemudensis. Velenensis. Sancte agathe. Altinemous. Traiectensis. Cyanelaudis. Buladucensis et in duppeldorp. quibus earum una coronam regie fracie aurea. Domus vero Alperensis. Coloniensis. Dornapidea. quod diensis. Golenk. Maiepac. Motil. oriet. Schudamensis. Betlage. Noueluc. Vallisuliorum. Hornensis. et Suckensis. que libet earum duas portas

contradixerit sit voce priuatus et si de secularibus fuerit sit ipso facto clauis priuatus deinceps clauem non habebit nisi de consensu capli generalis. Item si quis patrum vel fratrum de coetero aliquem prolem cuiuscumque dignitatis aut status parentes fuerint de forte leuare audeat cum omnis talium complicitas ipso iure nobis interdicta sit. Item in quolibet conventu per priorem ordinis circueitor conventus qui completo completo diligenter perlustret officinas et loca conventus et quos inuenient fratres circumuolantes potantes aut fabulantes sine licentia prioris sequenti die proclamant et corrigant.

A qua obtenta fiat de consensu senioris partis capituli quod communitati domus deseruiat. Quicumque priorum vel procuratorum ubique constituti non satisfecerint de contributione et expensis in caplo generali omni excusatione senota visitatoribus cum ad ipsos venerint soluant sub poena suspensionis a diuinis et priuatione officiorum.

monete supradite. Dom⁹
q̄ toruacēlis q̄tuor flore
nos venēles. **P**arisiēlis ⁊
Cadmēlis q̄libz earum
~~et~~ dabit q̄tuor coronas
frācie. Si vero causis em̄
gētibz aliq̄ p̄dicaz domoz
medio tpe pluries visita
ri idiguerit seu voluerit:
ordinent ⁊ disponāt cū
suis visitatoribz necessari
a ipis ī exitu ⁊ reditu pau
rādo ⁊ mūstrādo. Et tpe vi
sitationis cū prior culpa
suā diat: fratres stent cuncti.

*Quoniam licentia alicui data fuerit
nemini debet esse scandalosa et
gratiam meret̄ amittere, qui con
cessa sibi ab utiq̄ potestate p̄re
sentium sine revocam̄ cassamus
et annuillamus omnem gratiam
et licentiam quibuscunq̄ R. P. N.
generali subiectis in generali et
in sp̄cie concessam alicui indultam
de fraternitatibus aut participa
tionibus ordinis impediendis aut
concedendis. Nec non de bonis con
uentus et clonodis ecclesie venden
dis, alienandis et commutandis
statuentes et precipientes quate
nus singulis annis in caplo generali
a quolibet priore et rectoribz cūq̄
cunq̄ conventus ordinis n̄ri sūz
p̄dictis requirah et petah licen
tia specialis a R. P. N. generali*

Ad rem requir̄ in p̄cedenti pagina

De itinerantibus.

Herēs hospites veniē
tes ad aliquē iuen
tū ordīs n̄ri petere debēt
licenciā a p̄oribz iuentū
ad quos declinat: exeūdi.
tractādi ⁊ agendi sigula
negocia sibi iussa. **N**ul
lus q̄ de cetero frater. ab
aliquibz p̄oribz ⁊ iuentibz
ad terminos visitādos de
novo ordinetur. sine licē
cia gualis capli: sub pe
na privacoīs suoz termi
noz. **F**rēs etiā terminarij
aut alias itinerātes. cū
cappis ⁊ focijs honestis li
bi deputatis: religiose ā
bulent et incedant.

De donatis.

Dico conformitate seruanda in conione fratrum donatorum ordinam⁹ qd i festis ista scriptis ad conio uem se disponat: videlicet in festis. **Natiuitatis dñi. Purificacois bte marie. pasche. pethercostes. Vilitacois bte uigis. Assumpcois euilte. Michaelis. et oim scōz.** Et qz ad uinu⁹ i profestis dictoz festoz ieiunet: atqz a carnibz abstineat. **Si vero profestu i doica occurrerit: ipsa doica a caruibz abstineat. et sabba to pcedente ieiunet.** **frēs qz donati comā nō mutā ant: sed ad ordinacionē priorū suoz radātur. In refectorio etiā cū frībz clericalis nō comedat sed seorsū: et provideatur ut dicit **lao.**** **In sup declaram⁹ clausula statutorū donatorū urō rū. ubi dicit qd post ope tentē pbacionē pmoueat a plato. qliter oino. si et qm dñi nobiscū esse uoluerint caste. et siue pprio vi**

uere oporteat **ic.** **Hoc est qm dñi amonus professio nis religionē nō assūple runt: alia qlibz sinistra i temptacione sedusa.** **frēs qz donati portabūt lupi pra in suis capucis dñita: ad latitudinē duoz digi toz ad malus. Et qā gau dent puilegys et suffragys ordinis uiuis et defunctis dcellis: legat et ipi pro fia bus et bñfactoribz defunctis p̄ ur sicut conuersi.** **Do uati dñi cōmunicare debent nec capuciu nec cingulu deponant.** *Quia dolenda tem pore corrente exurgat abusio ex temeritate nec non diabo lico suasu quorundam laico rum donatorum qui abutentes gratia incorporacionis ordinis pretelexu verbi qd habet in statutis qd erunt domui fideles vsqz ad mortem uolunt regere et præsumere frontose contra qñ orem manifesta rebellionē or dinare de coquina de pane de potu de edificijs et consequenter de alijs quorum temeritatem ex stoliditate et malitia exurgen tem, quod heu amplius dolendū est aliqui etiam fratrum ca nonicatorum passiuatorum vel agerte vel fauete fouent.*

Quolentes igitur huic lethali et
execrabili morbo occurrere presenti
sanximus statuto quod fratres nri
canonici manutinentes huiusmodi
laicos in eorum presumptione et
audacia satanica, si fuerint con-
uicti erunt suspensi a diuinorum
celebratione et in suo gradu sub-
iugis fratribus eiusdem gradus
vel ordinis nec admittentur ad
capitulum nisi pro eorum culpa dicitur
da et sint inhabiles ad quodcumque
officium donec fuerint per capitulum
generale restituti. Laici vero monachi
et non acquiescentes consilio
salubri non communicabunt nec
absoluentur in quocumque peccato
nisi forte in articulo mortis si in-
deueniat et respondenti a mendatione.
Quod si non aduersus, ut puta
ad mortem inclusive publice
in malitia perseverauerint quod ab-
sit de sepeliendi in coetu fratrum
sed seorsum tanquam membrum putri-
dum et abscissum a capite christi
nec committantur pro eis suffragia
post mortem per ordinem poenitentes
vero de commissis supra dictis poe-
nitentiam agant secundum dictamen
visitatorum. **I**nsuper adhuc ali-
qui laici mala malis cumulantes
qui cum non fiat eis iuxta vota
in predictis asserunt, otiani volu-
mus et nihil operari et omnia vo-
tare donec sint consumpta. **H**uius

modi improbissimos prosertim me-
nemus, ne de coetero talia attentent
quod si fecerint sint sub gravissima
culpa et exaltis habitis nostro
restris vestitos tradi volumus potestate
saeculari secundum privilegia dona-
torum per sedem apostolicam nobis de-
super concessam et praecipue in vir-
tute sanctae obedientie canonis nri
subiectis ne quis illos in malitia fo-
ueat nec coniungat se illis nec com-
municet verbo vel facto sed sint
ipsi praenunciatores ab omnibus sequer-
entibus et alienis. Quod si gratia dei
reueruerint se et praesentiam ege-
rint de fore factis obtinentes gratiam
communio eis, nihilominus erunt
ex tunc sub alia tam proficietis
quam de presentibus usque ad alium re-
crebri capiti generalis. **I**tem. **N**u-
la gratia extra conventum situata
colata per fratres ordinis nri nisi de
consensu capiti generalis. **V**olumus etiam
quod fratres nostri donati ieiunabunt
aduentum domini tribus diebus in hebdo-
mada et feris octa et septima post octo-
michi iustus et extra a carnibus ab-
stineant. **C**um laici ex sermo sta-
tutorum obligati profiteri et ad iura
etiam continentia in qua continentur
alia duo vota ordinis volumus quod de
coetero expresse profiteri debeant
tria vota substantiaria ordinis cum
resignatione sui et sequenti in manus
prelati aut sui vicarii, valentis ipsos

ordini nostro incorporare sub hac fōa
 ego frater N. promitto tibi N. et tuis suc
 cessoribus canonice intrantibus perpetuā
 continentiam et carentiam
 proprij et stare correctioni prioris et con
 ventus et capeli generalis et potissime
 prioris et magistri generali ordinis
 S. crucis cui dicta domus est submissa
 et obtemperare fideliter usq; ad mortē
 inordinationib; et statutis sedis Aposto
 lica et sacri ordinis S. crucis q; q;
 em fidelis huic domui usq; ad mortē
 Item diffinimus et ordinamus quod
 fratres emissi ad aliū locū seu con
 ventū ordinis nri gaudere debent
 de bonis primo suo conventui per
 totum comportatis ad discretionē R
 gularis et suorum visitatorum

DE NOVITIIS

Cum sensus et cogitationes huma
 ni coris proxi sint in malum a b
 adolescentia sua et securū verbu
 sapientis Adolescens iuxta viam
 suam gravens etiā cum sex ueritō
 reciet ab ea Hinc omne malū
 et malis religionis dissolutio intro
 ducit quia novitij et mures d in
 stituant deinde nec eorū insolentia
 composita ut oportet. Adcirco omnib;
 et singulis prioribus ordinis nri im
 ponimus et eorū super hoc conscien
 tias orāramus, ut si quos habeant
 novitios seu iuvenes auidaces pna
 ces presumptuosos rebelles invere
 arados inquietos et vagos seniorib;
 et seniorib; reverentiā et obediē
 tiam exhibentes et alios

negligentes tales humiliare et
 refrerare utiq; defect; per dis
 ciplinam monasticam punire studeant,
 cum effectu. Volumus nihilominus et
 mandamus, quod visitatores ordinis
 circa huiusmodi extendant et pro
 modo culparū et personarū poenas gra
 ves ordinent et statuant faciend; effe
 ctualiter observari. C. Seniores vero
 fratres talium novitiorū seu iuvenū
 complicis fautores defensores excusa
 tores et conspiratores si qui forte com
 perti fuerint sub poena inobedien
 tiae et privationis officiorū admo
 neant; ut ab huiusmodi inordinato
 favore desistant et simili disciplina
 coerceant acerbius et compellant.
 C. Item interdiciamus sub poenis in
 obedientiae et privationis officio
 rū ne novitius recipiatur ad profes
 sionem qui in novitiatu commisit culpā
 dignā culpa graviori praesertim in
 continentia aut inuasionē cultelli percus
 sione aut manifesta rebellionē delin
 quens, quoniam tales exui et remitti
 per presentes mandamus.